

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Pragmatyka języka		9.3.0621	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Sławistyki i Studiów Bałkańskich			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Sławistyka	forma	stacjonarne
		moduł	językoznawczo-kulturoznawcza
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Artur Bracki, profesor uczelni; dr hab. Dušan-Vladislav Paždžerski, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład		30 godzin - udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin - samodzielna lektura literatury przedmiotu;	
zajęcia w sali dydaktycznej		15 godzin - przygotowanie do zaliczenia.	
Liczba godzin		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Wykład: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2025/2026 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
- obowiązkowy - fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student uzyskuje zaliczenie na ocenę na podstawie:	
		<ul style="list-style-type: none"> • czynnego udziału w zajęciach (30%); • kolokwium ustnego (70%). 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	czynny udział w zajęciach	kolokwium ustne
	Wiedza	
K_W04	+	+
K_W05	+	+
K_W06	+	+
K_W11	+	+
K_W13	+	+
	Umiejętności	
K_U01	+	+
K_U02	+	+
K_U04	+	+
K_U07	+	+
K_U08	+	+
	Kompetencje społeczne	
K_K01	+	+
K_K02	+	+
K_K04		+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Wybór specjalizacji językoznawczo-kulturoznawczej

B. Wymagania wstępne

Zaliczenie przedmiotu "Językoznawstwo ogólne"

Cele kształcenia

Student zdobywa wiedzę w zakresie językoznawstwa pragmatycznego - dyscyplinie naukowej, która jako przedmiot jego studiów bałkanoznawczych wyposaża go w narzędzia operacyjne umożliwiające analizę zjawisk kulturowych, religijnych, geokulturowych Bałkanów.

Treści programowe

I. Pragmatyka w ujęciu semiotycznym (koncepcja Ch. W. Morrisa). Zakres, przedmiot badań, pojęcia językoznawstwa pragmatycznego. Pragmatyka a językoznawstwo normatywne.

II. Wybrane zagadnienia językoznawstwa pragmatycznego.

Teoria aktów mowy (J. Austin, J. Searle) - trzy aspekty aktów mowy (lokucja, illokucja, perlokucja); bezpośrednie i pośrednie akty mowy.

Konwersacyjne zasady kooperacji (P. Grice, G. Leech, S. Levinson); implikatury, presupozycje, teoria relewancji i wnioski, sztuka argumentacji; konkretne akty mowy i warunki ich skuteczności (nadrzędność kryterium skuteczności wobec logicznej zasady prawdziwości).

Z zagadnień lingwistyki aksjologicznej: pojęcia językowej manipulacji, perswazji, agresji słownej, grzeczności językowej (teoria godności i honoryfikatywności), poprawności politycznej; kulturowe i etniczne uwarunkowania aktów mowy (etnografia mówienia –D. Hymes).

Język jako narzędzie autoprezentacji – pojęcie indeksykności.

III. Typologia aktów mowy J. Searle'a. Pojęcie gatunków mowy w ujęciu M. Bachtina i A. Wierzbickiej (genry mowy).

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

- Austin J., *How to Do Things with Words*, Oxford 1962, tłum. B. Chwedeńczuk, [w:] *Mówienie i poznawanie. Rozprawy i wykłady filologiczne*, Warszawa 1993.
- Bachtin M., *Estetyka twórczości słownej* (rozdz. V: Problem gatunków mowy), tłum. D. Ulicka, Warszawa 1986.
- Kalisz R., *Pragmatyka językowa*, Gdańsk 1993.
- K. Pisarkowa, *Pragmatyczne spojrzenie na akt mowy*, Polonica II, Wrocław 1976.
- Searl J. *Umysł, język, społeczeństwo. Filozofia i rzeczywistość* (rozdz. IV: Mowa jako działanie), Warszawa 1999.
- Szymanek K., *Sztuka argumentacji. Słownik terminologiczny*, Warszawa 2004.
- Wierzbicka A., *Genry mowy*, [w:] T. Dobrzyńska, E. Janus (red.), *Tekst i zdanie*, Wrocław 1983.
- Wierzbicka A., *Analiza lingwistyczna aktów mowy jako potencjalny klucz do kultury*, [w:] A. Brodzka, M. Hopfinger, J. Lalewicz (red.), *Problemy wiedzy o kulturze*, Warszawa 1986.

A.1. wykorzystywana podczas zajęć:

- Huszczka R., *Honoryfikatywność. Gramatyka. Pragmatyka. Typologia*, Warszawa 2006.
- D. Hymes, *Socjolingwistyka i etnografia mówienia*, tłum. K. Biskupski, [w:] M. Głowiński (red.), *Język i społeczeństwo*, Warszawa 1980.
- Jak zwracają się do siebie Europejczycy*, red. M. Marcjanik, Warszawa 2013.

- Sarle J., *Czynności mowy. Rozważania z filozofii języka*, tłum. B. Chwedeńczuk, Warszawa 1987.
- Wierzbicka A., *Język – umysł – kultura. Wybór prac*, pod red. J. Bartmińskiego, Warszawa 1999.
- Puzynina J., Pajdzińska A., *Etyka słowa*, [w:] Miodek J., *O zagrożeniach i bogactwie polszczyzny*, Wrocław 1996.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta:

- Levinson S., *Pragmatyka*, Warszawa 2010.
- Marcjanik M., *Polska grzeczność językowa*, Kielce 2000.

B. Literatura uzupełniająca:

- Licheński J. Z., *Retoryka. Od renesansu do współczesności – tradycja i innowacja*, Warszawa 2000.
- Makowska J., Krupska-Perek A., *Wyrazić niewyraźne*, Łódź 2006.
- *Współczesny język polski*, pod red. J. Bartmińskiego, Lublin 2001.
- Żytko B., *Michaił Bachtin. W kręgu filozofii języka i literatury*, Gdańsk 1994.

Kierunkowe efekty uczenia się K_W04; K_W05; K_W06; K_W11; K_W13 K_U01; K_U02; K_U04; K_U07; K_U08 K_K01; K_K02; K_K04	Wiedza K_W04; K_W05; K_W06; K_W11; K_W13 Student: - ma wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej w zakresie pragmatyki języka (K_W04); - zna terminologię językoznawczą (K_W06); - identyfikuje główne teorie i ustalenia szkół badawczych w zakresie pragmatyki języka (K_W05); - zna metodykę wykonywania zadań, normy, procedury i dobre praktyki stosowane w instytucjach związanych z działalnością kulturalną, dyplomatyczną i handlową w zakresie współpracy międzynarodowej związanej z obszarem języka polskiego i języków kierunkowych (K_W11); - ma świadomość kompleksowej natury języka oraz jego złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń (K_W13). Umiejętności K_U01; K_U02; K_U04; K_U07; K_U08 Student: - posiada umiejętności badawcze, umożliwiające analizę zjawisk kulturowych, religijnych, geokulturowych Bałkanów (K_U01); - umie samodzielnie zdobywać wiedzę, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego (K_U02); - posiada umiejętność zastosowania zdobywanej wiedzy w pracy zawodowej (przede wszystkim w ośrodkach kultury, ośrodkach informacji turystycznej, w szkołach językowych, wydawnictwach, placówkach dyplomatycznych i w mediach) (K_U04); - posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych, w języku polskim w temacie zjawisk kulturowych, religijnych, geokulturowych Bałkanów. (K_U07); - potrafi przygotować i wygłosić prezentację/wypowiedź ustną, w języku polskim, dotyczącą umożliwiające analizę zjawisk kulturowych, religijnych, geokulturowych Bałkanów. (K_U08). Kompetencje społeczne (postawy) K_K01; K_K02; K_K04 Student: - zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego (K_K01); - potrafi pracować i współdziałać w grupie (K_K02); - jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych (K_K04); - wykazuje aktywność w realizacji indywidualnych i zespołowych działań (K_K02).
Kontakt artur.bracki@ug.edu.pl	